

ПРЕС КЛИПИНГ

21. јануар 2019.

НАСЛОВИ

Радници се не буне јер се плаше отказа(стр.3)

"НОВОСТИ" ИСТРАЖУЈУ:Чак милион нових предмета годишње блокира правосуђе(стр.4)

Позитивна пракса Данске за побољшање запошљивости младих(стр.6)

Представљен пројекат „Нове могућности за достојанствен рад младих у Србији”(стр.7)

Радници се не буне јер се плаше отказа

Маријана Спасенов

Анкета показала да већина запослених није задовољна условима рада

СТИГЛИ су са свих континената. Отворили фабрике и радна места, али су донели и своје обичаје у пословању. Неки страни инвеститори су увели четири дана рада недељно, уз кувани, здрав оброк и годишње систематске прегледе. Први пут у Србији су новопечени очеви добили право на породилско одсуство.

С друге стране, има и оних послодаваца који запосленима броје одласке до тоалета, смањују им време за паузу... Њихово радно време је најчешће 10 сати дневно, уз обавезу да се за вишак радних сати добију слободни дани. Они, најчешће, никад не дођу на ред.

Према анкети коју је лане урадио Центар за развој синдикализма, две трећине запослених сматра да се радничка права не поштују, а тек између три и девет одсто испитаника верује у супротно.

Потпуно другачије је мишљење Дарка Маринковића, професора радног права и директора Центра за индустријске односе. Он је уверен да се радничка права у Србији генерално поштују.

- Прво треба да схватимо да послодавци нису зле вештице из бајке - каже Маринковић. - Морамо да разбијемо предрасуде да су послодавци и радници у два рова из којих пуцају једни на друге. Зар није најважније да су нам стране инвестиције вредне три милијарде евра. Да су сви монетарни показатељи мирни, да је динар стабилан, а без тога је свака прича о радничким правима бескорисна. Предузеће које не прима плату три месеца не постоји. Власник капитала мора да оствари профит, а радник да заради плату од које ће својој породици да обезбеди пристојан живот. То што имамо политичку и финансијску стабилност у земљи је основа за долазак страних инвеститора. Јер, капитал је веома плашљив и не иде тамо где не постоје услови за пословање.

МОРАМО ДА РАДИМОПРЕМА речима Маринковића, послодавци су донели правила пословања из својих земаља, али ниједан послодавац не жели конфликт са радницима. - Сваки радник који је вредан и посвећен послу биће цењен - сматра Маринковић. - Цениће га послодавац. Чињеница је да свако има своје интересе, али и да привреда, држава и радници имају заједнички интерес. То је да привреда ради. Ништа немамо од испијања кафа и састанчења по полупразним халама. Морамо да радимо. Оно што смо наследили из прошлости и што су нас учили да учимо да не бисмо радили, можемо да заборавимо. Као земља смо баш пропатили - имали смо неколико тешких економских криза, бомбардовање. Треба да знамо да би и много богатија земља после таквих догађаја била опустошена. Ништа се, међутим, не дешава преко ноћи.

Он тврди да би требало да се запитамо шта раде синдикати. Како истиче, слика реалне моћи синдиката је на ниском нивоу. Све се мењало брже од синдиката - и политика, и друштво, и привреда, а наш синдикат је, према мишљењу Маринковића, исти као и у једнопартијском систему:

- Много тога мора да се промени да би синдикати кренули у правцу социјалног партнерства. Синдикатима не треба да буде циљ да буду функционери деценијама. Ту треба да уђу млађи кадрови, који ће изградити синдикате по европским правилима. Не можемо ми инсистирати на неким стварима које је прегазило време. Зашто терати послодавце да радници буду у сталном

радном односу. Тога нигде више нема. Осим можда у музејима. Они морају да изађу из фирми, јер једино тако могу да имају самосталност.

Да кривицу носе и синдикати, слаже се и Ранка Савић, председник Асоцијације независних и слободних синдиката Србије. Ипак, сматра да ни одговорност синдиката не може да буде подједнака.

- Не можемо да имамо подједнаку одговорност ми и они у Социјално-економском савету, на пример - каже Ранка Савић. - Они су одмах иза Владе, они дају сагласност за законе. С друге стране, није лако радити у систему где је огромна економска криза. Можемо да причамо бајке, да сјајно живимо и да нам је ниска незапосленост. Број оних без посла је много већи од оног који представља званична статистика. У таквом систему радник када добије посао чини све да га задржи, јер обезбеђује тај минимум егзистенције.

Запослени верују да су му права нарушена, али се не жали. Чак 86 одсто испитаника је рекло да се никоме није жалило из страха да не изгубе посао или су једноставно уверени да ништа не могу да промене. Око 80 одсто анкетираних је рекло да је важно да нешто раде под било којим условима, на било ком послу.

- Радник је застрашен и чува оно мало јада што има, јер зна да ће бити у још већем јаду ако и то изгуби - каже Савићева. - Страни инвеститори доносе правила из својих држава. Нас не треба да интересује одакле су стигли и каква су њихова правила пословања. Они послују у Србији и морају да поштују наше законе.

НАЈБОЉИ И НАЈЛОШИЈИ

СРПСКОМ раднику више одговарају стандарди који су стигли са европским инвеститорима, док се азијске газде, бар према мишљењу синдиката, не могу назвати пожељним послодавцима.

- У многобројним фабрикама за склапање или производњу каблова и делова ситуација је катастрофална - каже Ранка Савић. - Исто је и у текстилној индустрији, где раднице стоје по 10 сати, без права да седну, чак ни накратко. За 10 сати рада добијају слободне дане, који никада не стигну на ред. С друге стране су Немци, на пример, који су добри послодавци. Знају правила игре и поштују колективне уговоре. И Железара има синдикат и кинески партнер тамо поштује уговоре које је потписао са радницима. Србија у великој жељи да привуче инвеститоре често затвара очи пред кршењем радничких права. Не бисмо смели да дозволимо уцене. Доћи ћемо у ситуацију да ће се и они који сада поштују свог запосленог искварити. То треба предухитрити и казнити, и новчано и морално.

"НОВОСТИ" ИСТРАЖУЈУ: Чак милион нових предмета годишње блокира правосуђе

В. Црњански Спасојевић

Зашто је Србија поново у топ 10 по броју представки суду у Стразбуру

ПОСЛЕ неколико година паузе, Србија се на почетку 2019. поново нашла међу првих 10 земаља по броју представки које су грађани поднели против ње пред Европским судом за људска права у Стразбуру. Убедљиво највећи број односио се на непримерено дугачка суђења.

Када се томе додају драматичне бројке да смо због губитка спорова пред овим судом лане морали на име одштете да исплатимо 25.829.605 динара, а од 19. септембра 2006. године, када је донета прва пресуда, више од две милијарде динара, поставља се питање шта није у реду са српским правосуђем.

У Врховном касационом суду објашњавају да постоји неколико разлога због чега спорови дуго трају. Један од кључних је то што је у последње четири године прилив предмета алармантан.

Већи чак за око милион на годишњем нивоу од очекиваног. Судије многих београдских судова завршиле су прошлу годину са по 1.000 и више предмета у раду.

Овај прилив од 2015, кажу у ВКС, није могао да буде савладан јер је тенденција раста прилива настављена и наредних година. Судије су морале да решавају не само старе, већ и приоритетне и хитне нове предмете. У међувремену, многи нови предмети доспели су у категорију старијих од две године.

Према статистици ВКС, судови су у 2012. имали 3,34 милиона нерешених предмета, а најоптерећенији су били такође београдски. Да су се ствари ипак помериле набоље, показује то што је на крају 2017. број пао на 1.911.086 нерешених предмета.

153.000 СУЂЕЊА ДУЖИХ ОД ДЕЦЕНИЈЕУ Србији просечно поступак пред првостепеним судом траје 337 дана, али је велики број предмета који тај период премашују. У свим судовима у држави број нерешених старих предмета на дан 30. јуна 2018. износио је, са извршењима, 804.525. Од тога, више од 153.000 су предмети старији од 10 година.

Такође, у свим судовима, у првом полугођу 2018. године, решено је више предмета у односу на исти период прошле године, иако је у судском систему било мање судија. То је, сматрају судије, резултат боље организације послова, али и повећаног залагања самих судија и уједначавања судске праксе. Међутим, проблем је даљи раст прилива. Само у првој половини 2018. број новопримљених предмета достигао је 1.040.438.

Не треба заборавити ни да је у Србији 412 судија мање него што је прописао Високи савет судства, уз забрану нових избора, коју је донео Уставни суд. Посебан проблем је то што чак 600 судија има више од 60 година и на прагу је пензије.

- Повећани прилив није могуће савладати без попуњавања упражњених судијских места избором нових првостепених судија, али је неопходно размотрити и могућности за ангажовање већег броја судијских помоћника и другог судског особља - кажу у ВКС.

• Судије многих београдских судова завршиле 2018. са по 1.000 предмета у раду

• Само лане, због губитка спорова пред судом у Стразбуру одштета износила 25.829.605 динара

• У Србији се парниче сваки 31. грађанин, а у Немачкој или Француској тек сваки 56.

• Судови су у 2012. имали 3,34 милиона нерешених предмета, док је на крају 2017. тај број пао на 1.911.086

• Само у првој половини 2018. број новопримљених предмета достигао је 1.040.438

Решавање врло старих предмета требало би да потпомогне и Јединствени програм за решавање старих предмета ВКС из 2016. године, чије је временско важење продужено до 2020.

- Више је разлога за дуго трајање поступака. Поред велике оптерећености судова, ту су и честе измене закона. Било је периода када се усвајало и по 200 закона годишње. У кривичном поступку разлог могу да буду и сложеност предмета, недоступност странака, па можда чак и

недовољна стручност судије. Али трајање судског поступка не зависи само од судије, већ и од техничке и друге опремљености суда. Не заборавите да судије у појединим судовима немају на располагању судницу сваког дана, већ само два пута недељно - каже Омер Хаџиомеровић, судија Апелационог суда и потпредседник Друштва судија Србије.

А да немају сви судови исте техничке могућности, показује и Правосудни информациони систем (ПИС), који је омогућио електронску комуникацију између судова и органа чији се подаци траже у различитим врстама судских поступака (нпр. матичне књиге, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, МУП, Централни регистар обавезног социјалног осигурања). То је умногоме убрзало суђења. Међутим, не користе сви судови јединствену апликацију за управљање предметима, нити имају могућност међусобног

И председник Адвокатске коморе Србије Виктор Гостиљац се слаже да је први разлог за дуга суђења пребукираност судија. Али, додаје, није тај разлог једини:

- Морам да приметим да је велики број предмета "на вештачком дисању". То значи да код нас тужилаштво не одустаје од кривичног гоњења ни када нема довољно доказа, већ гурају поступак до краја не би ли терет одговорности пренели на суд. Тужилаштво коначно мора да преузме одговорност и да пре подизања оптужнице процени валидност доказа којима располаже. Њиховој одговорности допринео би и сопствени буџет - каже Гостиљац, и додаје да проблем праве и процесни закони који омогућавају одлагање спорова.

У Министарству правде додају да је доста тога урађено на повећању ефикасности српског правосуђа. На пример, број старих предмета је смањен за више од 1,3 милиона, уведен је систем за аутоматско управљање предметима у све судове и одређен број тужилаштава, успостављена је платформа за е-правосуђе, појачана је међуинституционална сарадња, поједина судска овлашћења пренета су на нове правосудне професије (извршитеље и нотаре)...

Ипак, медијација, која би дала видне резултате, и даље није заживела. Један од разлога вероватно је и тај што Срби воле да се туже. То, уосталом, показује и статистика Савета Европе. Према њој, овде се парници сваки 31. грађанин, док се нпр. у Немачкој или Француској парници тек сваки 56.

ПЉУШТЕ ПРЕДСТАВКЕ РАДНИКА

НАЈВЕЋЕ повећање нових предмета односи се на заштиту права на суђење у разумном року, наводи се у извештају ВКС из половине 2018. Већина ових предмета обухвата неизвршење правоснажних судских одлука, односно принудне наплате плата и доприноса у бившим друштвеним предузећима која су приватизована. Због инсолвентности дужника у реструктурирању ради приватизације, обавеза намирења преваљена је на државу. Србија је у обавези да овај проблем реши, јер је изгубила спорове "Качапор против Србије" и "Влаховић против Србије" пред Судом у Стразбуру. Представке на ову тему, међутим, и даље пљуште.

РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

Позитивна пракса Данске за побољшање запошљивости младих

На дебати под називом „Нове могућности за достојанствен рад младих“, представљена је студија о стању и перспективама политике запошљивости у Републици Србији.

На скупу је било речи о свим аспектима даљег развоја социјалног дијалога на локалном нивоу, а као пример добре праксе представљена је Краљевина Данска.

Учесници дебате били су представници Уније послодаваца Србије, Савеза самосталних синдиката Србије, Уједињеног гранског синдиката Независност као и локалне самоуправе. Дискусија је била посвећена актуелном статусу и положају младих, активним мерама запошљавања, укључености младих на тржиште рада, иновативним приступима у решавању проблема запошљавања младих.

Посебно је акцентована тема: „Нове могућности за достојанствен рад младих“, а представљена је позитивна пракса из Данске.

Синдикати и послодавци у Србији препознају младе људе као носиоце будућих економских и социјалних иницијатива и сматрају да је у интересу друштва да се пронађе решење које ће обезбедити да сви млади у Србији имају једнака права на квалитетно образовање.

У октобру 2017. године, потписан је Споразум социјалних партнера који има за циљ јачање сарадње и социјалног дијалога у Србији.

Велика подршка добијена је од ЦИСУ фонда, у оквиру програма Министарства спољних послова Краљевине Данске.

Извештава новинарка РТК Ксенија Ђерковић.

РИТАМ ГРАДА КГ

Представљен пројекат „Нове могућности за достојанствен рад младих у Србији“

У организацији Уније послодаваца Србије, Савеза самосталних синдиката Србије и Уједињених гранских синдиката „Независност“ у Крагујевцу је представљен пројекат „Нове могућности за достојанствен рад младих у Србији“.

Реч је о пројекту који финансира ЦИСУ фонд у оквиру програма Министарства спољних послова Краљевине Данске, чији је циљ да унапреди социјални дијалог и подстакне сарадњу социјалних партнера у циљу заједничког деловања за изнаглажење предлога за смањење стопе незапослености младих у Србији. Имплементацију у Србији координира локална невладина и непрофитна организација – Удужење грађана иницијатива за развој и сарадњу.

У име града Крагујевца присутне је поздравио Радомир Ерић члан Градског већа за привреду, који је поред осталог рекао да град препознаје значај социјалног дијалога и жели активно да учествује у томе. Наш је циљ да се све три стране чују, и да све три стране тог трипартитног тела, кроз дијалог, имају утицај приликом доношења закона. Крагујевац има Социо – економски савет и репрезентативан синдикат, а у току је оснивање Уније послодаваца. Иза нас је значајан рад и искуство и спремни смо да пружимо допринос у унапређењу социјалног дијалога не само на нивоу града, него и на републичком нивоу.

Говорећи о динамичним пословним активностима у Крагујевцу и региону, председник Регионалне привредне коморе Шумадије и Поморавља Предраг Лучић је истакао да један део инвестиционих атрактивности чине управо хармонични односи послодавца и синдиката. Тамо где не постоје уређени односи и дијалог, то је за потенцијалне инвеститоре знак за узбуну.

Савез самосталних синдиката Србије, према речима потпредседника Душка Вуковића тражи могућности да се не бави само проблемима и артикулацијом интереса оних који раде, него и младих који ће ускоро ући у процес рада. Морамо раније, сматра Вуковић, кроз образовни систем односно факултативне часове да упознамо младе шта их после школовања чека у радном процесу, које су им обавезе, али и права.

У раду округлог стола који је био посвећен актуелном статусу и положају младих, активним мерама запошљавања, проблему укључености младих на тржиште рада и иновативним

приступима запошљавања младих, учествовао је и Стефан Никезић помоћник градоначелника за унапређење положаја младих у локалној самоуправи.